

Notitie Rentebeleid

1. Inleiding

Het rentebeleid van de gemeente Leusden moet worden aangepast. In deze notitie noemen wij de ontwikkelingen die aanleiding geven voor de aanpassing, en stellen wij hernieuwde kaders voor. Voordat we hier op in gaan worden de soorten rente, de financieringspositie en het huidige rentebeleid van Leusden toegelicht.

Opmerkingen vooraf:

- als wettelijk kader zijn van kracht het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Notitie Rente 2017 van de Commissie BBV;
- ter afbakening: deze notitie gaat in op het rentebeleid van de algemene dienst, en heeft geen betrekking op rente van het grondbedrijf. Over de rente van het grondbedrijf is besloten bij de Actualisatie grondexploitatie 2016 (268539) en bij het raadsbesluit over de gevolgen van het BBV en vennootschapsbelastingplicht voor het grondbedrijf (274321);
- verder brengt het onderwerp mee dat onontkoombaar is dat deze notitie financieel-technisch van aard is. Om het wat beter behapbaar te maken is elk hoofdstuk hierna afsluitend voorzien van een blok met cursieve tekst die de hoofdlijn aangeeft.

2. Rente: werkelijke en administratieve rente

2.1 Werkelijke rente

Rente is de vergoeding die betaald moet worden over geld dat is geleend of uitgeleend. Ook gemeenten hebben met rente te maken. Net als bij bedrijven en particulieren ontstaan er rentelasten wanneer er geld wordt geleend. En ontstaan er rentebaten wanneer geld - dat tijdelijk niet nodig is - rentedragend wordt uitgezet. De te betalen en te ontvangen rentevergoedingen noemen we de werkelijke rente.

2.2 Administratieve rente

Bij gemeenten is het gebruikelijk om daarnaast te werken met administratieve rente. Deze rente komt in het bedrijfsleven niet voor. Het gaat om interne renteboekingingen waarmee geen geldstromen zijn gemoeid.

Bespaarde rente

Al decennia lang berekenen gemeenten rente als vergoeding over het eigen vermogen en de voorzieningen. Reden daarvoor is dat het beschikbaar hebben van eigen vermogen de behoefte aan vreemd vermogen vermindert. Wanneer er reserves worden ingezet voor de financiering van investeringen, dan hoeven er geen externe leningen te worden aangetrokken waarvoor rente moet worden betaald. Maar er reteren dan ook minder middelen om te beleggen waardoor de renteopbrengst van de beleggingen lager wordt. De vergoeding die over de eigen financieringsmiddelen wordt berekend noemen we de bespaarde rente.

Door een bespaarde rentevergoeding te berekenen kan, bij het aanwenden van een reserve voor het doen van een investering, deze reserve zonder rentegevolgen worden ingezet (de reserve is niet "beklemd"). De lagere renteopbrengst van de beleggingen wordt dan gecompenseerd door de lagere bespaarde rentekosten. Dit zorgt voor budgettaire stabiliteit. Ook speelt de manier van financieren (met eigen of met vreemd vermogen) dan geen rol meer bij de kostprijsberekening van een gemeentelijke taak.

De bespaarde rente moet op grond van het BBV in de begroting als een last én als een baat worden verwerkt. De gemeente kan de bespaarde rente naar eigen inzicht toevoegen aan het eigen vermogen en/of de exploitatie. Omdat de gemeente de bespaarde rente intern boekt, en niet per bank betaalt of ontvangt, is er sprake van fictieve rente.

Rekenrente

Bij gemeenten is eveneens gebruikelijk om in de begroting rente toe te rekenen aan de boekwaarden van investeringen. Deze zogenoemde rekenrente wordt geboekt via de kapitaallasten. Dit zorgt er voor dat de rente onderdeel uitmaakt van de kostprijs van gemeentelijke producten en taken. Dat is vooral van belang bij producten waar kostendekkende tarieven voor worden berekend. De rentetoerekening vindt plaats tegen

een percentage dat vooraf wordt bepaald in de gemeentelijke begrotingsrichtlijnen. De rekenrente is niet gebaseerd op de werkelijke rentelasten die in het verleden door betreffende investeringen zijn veroorzaakt. Ook hier gaat het om administratieve boekingen, er vindt geen uitstroom van geld plaats.

Bij de gemeente is onderscheid te maken tussen werkelijke rente en administratieve rente. Met de administratieve rente wijkt de gemeente af van het bedrijfsleven.

3. Financieringspositie

Leusden heeft een bijzondere financieringspositie. Er is een relatief groot eigen vermogen en we hebben één vaste geldlening, te weten de € 6 miljoen die in 2015 is aangetrokken als projectfinanciering voor MFC Atria. Onze eigen middelen (de reserves en voorzieningen) overtreffen ruimschoots de boekwaarden van de vaste activa. Dit wordt een financieringsoverschot genoemd. Deze financieringspositie is bijzonder omdat de situatie bij de meeste andere gemeenten omgekeerd is. Deze gemeenten hebben relatief veel geldleningen die het eigen vermogen overstijgen, en daardoor een financieringstekort.

Het Leusdens financieringsoverschot is grotendeels in liquide vorm beschikbaar en wordt in de schatkist aangehouden. Het overschot dient primair ter financiering van het groot onderhoud van onze infrastructuur, en wordt voor dit doel zo veel mogelijk in stand gehouden. Bij investeringen in grote maatschappelijke projecten worden hiertoe zo nodig externe leningen aangetrokken als projectfinanciering. De criteria voor projectfinanciering zijn opgenomen in de Treasuryverordening.

De gemeente Leusden heeft een financieringsoverschot.

4. Huidig rentebeleid

Ons rentebeleid is in 2010 voor het laatst geactualiseerd. Het BBV kende destijds veel vrijheid aan gemeenten toe om het rentebeleid op lokaal niveau in te vullen. In de notitie (150577) zijn de diverse facetten van het rentebeleid en daarin te maken keuzes uitgebreid toegelicht. Onder meer is ingegaan op de motieven waarom we bespaarde rente rekenen en op de methode voor renteomslag. Het beleid is afgestemd op de financiële positie van Leusden: een financieringsoverschot en doorgaans een krappe begrotingspositie.

Het vermogen van Leusden wordt enerzijds ingezet ter financiering van investeringen maar dient anderzijds ook om rentevruchten van te plukken. Hiertoe wordt een deel van de bespaarde rente toegevoegd aan de exploitatie. In de jaren voor 2010 werd dit ook al gedaan. Het overige deel van de bespaarde rente wordt toegevoegd aan reserves en voorzieningen. Vanaf 2010 zijn de rentepercentages voor bespaarde rente, investeringen en beleggingsopbrengst qua hoogte op elkaar afgestemd. Als uitgangspunt is vastgelegd dat de rente marktconform moet zijn. De hoogte van het percentage is daartoe gekoppeld aan het gemiddeld rendement dat in de laatste vier jaar op beleggingen is behaald. Dit is te typeren als een rentevolgend beleid.

Het rentebeleid is afgestemd op de financiële positie van Leusden. Het BBV kende in 2010 veel beleidsvrijheid toe aan de gemeente. Bespaarde rente wordt deels toegevoegd aan de exploitatie en deels aan reserves en voorzieningen. Rentepercentages worden marktconform vastgesteld.

5. Ontwikkelingen

Meerdere ontwikkelingen maken het noodzakelijk om het rentebeleid te herzien.

5.1 Schatkistbankieren

De invoering van het schatkistbankieren in 2013 heeft ingrijpende gevolgen gehad voor het beleggen van onze liquide middelen. Het schatkistbankieren houdt in dat we tijdelijk overtollige middelen niet meer zelf mogen beleggen, maar deze verplicht moeten uitzetten bij het ministerie van Financiën. Dit heeft geleid tot een forse terugval in de beleggingsopbrengst

omdat de schatkist minder rendement oplevert dan de eigen beleggingsresultaten in de jaren daarvoor. Daarnaast daalde de marktrente onder invloed van de financiële crisis. In de afgelopen jaren is het rendement op beleggingen daardoor afgenomen van ruim 4% naar 1%. Dit betekende dat we het uitgangspunt om rentepercentages marktconform te becijferen niet meer konden toepassen. Het was niet reëel om de percentages nog te baseren op het (hogere) rendement in de laatste vier jaren die vooraf gingen aan het schatkistbankieren. De percentages zijn in de begrotingsrichtlijnen daarom lager vastgesteld op 1%.

5.2 Vraagtekens bij administratieve rente

In de afgelopen jaren is er in gemeenteland veel gediscussieerd over de administratieve renteboeking. Er zijn vraagtekens geplaatst bij met name de bespaarde rente en de ingewikkelde renteomslag methodes. Vaak ontstaan er verschillen tussen de begrote en gerealiseerde rente die lastig te analyseren zijn. Draagt dit wel bij aan het inzicht in de begroting en jaarrekening? Is er een duidelijke meerwaarde? Kan de administratieve rompslomp worden verminderd? Kan het ook anders?

Maar ook de toerekening van rente aan de boekwaarden van activa is ter discussie gesteld. Waarom maken we van alle producten nog de kostprijs inzichtelijk? In de praktijk gebeurt daar niets mee omdat gemeentelijke producten en taakvelden niet worden verkocht.

Uitkomst van de discussie bij een aantal gemeenten is dat zij de laatste jaren de bespaarde rente en/of de toerekening van rente aan de boekwaarden van investeringen hebben afgeschaft. Meestal uit oogpunt van vereenvoudiging en transparantie, of anders om een financiële reden die verband houdt met de eigen specifieke financieringspositie. Hierbij is gebruik gemaakt van de vrijheid in het BBV. In Leusden hebben deze vragen geen rol gespeeld, echter we krijgen er wel mee te maken omdat de Commissie BBV het vraagstuk heeft opgepakt. Juist omdat er bij gemeenten in de praktijk zoveel discussie over de rente was kondigde de Commissie een notitie aan. Deze notitie is in juli 2016 uitgebracht en treedt vanaf de begroting 2018 in werking. De Notitie Rente 2017 geldt als aanvulling op het vernieuwde BBV, dat al vanaf de begroting 2017 van kracht is.

5.3 BBV

In het vernieuwde BBV stuurt de wetgever aan op meer inzicht en begrijpelijkheid van de begroting en jaarrekening. Ook de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten moet verbeteren. Dit gebeurt onder meer door de invoering van verplichte taakvelden en het meten van prestaties aan de hand van beleidsindicatoren. Het 'productmatig werken' waarbij inzicht bestaat in de integrale kostprijs van gemeentelijke producten is grotendeels losgelaten.

Op het gebied van de rente wordt er in het BBV nu veel meer dwingend voorgeschreven dan voorheen het geval was. In de begroting 2017 hebben wij al enkele verplichte wijzigingen doorgevoerd. Zo moet de rente vanaf dit jaar in eerste instantie worden begroot en verantwoord op het taakveld Treasury. Vanaf dit taakveld moet de rente vervolgens worden toegerekend aan de investeringen op de andere taakvelden.

In een renteschema moet inzicht worden gegeven in de rentelasten en –baten, de toerekening en in het renteresultaat. Dit renteschema wordt opgenomen in de paragraaf financiering. Verder zijn wijzigingen voor de rente van het grondbedrijf in de begroting doorgevoerd. Aan grondexploitaties mag alleen de rente van externe financiering worden doorberekend. Omdat Leusden geen leningen voor grondexploitaties heeft aangetrokken betekent dit dat er geen rente meer wordt doorberekend naar het grondbedrijf.

5.4 Notitie Rente 2017 van de Commissie BBV

In de begroting 2018 volgen er verdere veranderingen voor de rente. De Commissie BBV heeft hiervoor nieuwe richtlijnen uitgevaardigd in de Notitie Rente 2017. De richtlijnen zijn onderverdeeld in stellige uitspraken en aanbevelingen. Deze beperken de beleidsvrijheid van gemeenten aanzienlijk. Van de stellige uitspraken wordt verwacht dat gemeenten deze opvolgen. Als een gemeente hiervan afwijkt dan moet dat expliciet worden gemotiveerd in de begroting en jaarstukken. De aanbevelingen van de Commissie geven steun en richting aan de praktijk, en dragen bij aan het inzicht in de financiële positie.

In de notitie beschrijft de Commissie hoe aan de rentetoerekening vorm moet worden gegeven. Onder meer dienen de rentelasten van projectfinanciering buiten de renteomslag te

worden gehouden. Deze rente moet direct vanaf het taakveld Treasury worden doorbelast naar het taakveld waarop de lening betrekking heeft.

Stellige uitspraak van de Commissie is dat de werkelijke rentelasten aan taakvelden moeten worden doorbelast. De rekenrente wordt in de begroting voorgerecalculeerd met behulp van het renteschema in de paragraaf financiering. De toe te rekenen rente wordt gedeeld door de boekwaarde van de vaste activa op de taakvelden, en in een percentage uitgedrukt.

De rekenrente mag in de begroting binnen een marge van 0,5% worden afgerond. Maar als bij de jaarrekening blijkt dat de werkelijke rentelasten hier meer dan 25% van afwijken dan is de gemeente verplicht dit te corrigeren.

Wanneer er - afgezien van projectfinanciering - geen leningen zijn aangetrokken dan mag er ook geen rente worden toegerekend aan de taakvelden over de boekwaarden van de investeringen.

Wat betreft de bespaarde rente beveelt de Commissie aan om geen bespaarde rente meer te berekenen over het eigen vermogen en de voorzieningen. De systematiek van de bespaarde rente creëert een fictieve rente. Dit leidt naar het oordeel van de Commissie tot het onnodig opblazen van de begroting, en gaat ten koste van de eenvoud en transparantie. Het is toegestaan om van deze aanbeveling af te wijken en met bespaarde rente te blijven werken. Echter indien de gemeente hiervoor kiest dan geldt als stellige uitspraak dat de rente van een realistisch niveau moet zijn. Er mag dan maximaal met het gewogen percentage over de externe financiering worden gerekend. Dit houdt ook in dat wanneer er geen leningen zijn aangetrokken er geen bespaarde rente kan worden berekend over het eigen vermogen en de voorzieningen.

De (wettelijke) ontwikkelingen maken het noodzakelijk om het rentebeleid aan te passen. Onder invloed van o.a. het schatkistbankieren is de werkelijke renteopbrengst fors gedaald, en is gebleken dat het percentage op andere manier moet worden bepaald. Op grond van het vernieuwde BBV en aanvullende richtlijnen in de Notitie Rente 2017 is de beleidsvrijheid voor de gemeente aanzienlijk verminderd.

6. Aanpassing rentetoerekening en -verantwoording

De richtlijnen van de Commissie BBV hebben gevolgen voor de administratieve rente in onze begroting. De verwerking is als volgt.

6.1 Toerekening

Voor ons rentebeleid is van belang de stellige uitspraak over de berekening van de omslagrente. Via de kapitaallasten mogen alleen werkelijke rentelasten naar de taakvelden worden doorbelast over de boekwaarden van investeringen. Wanneer er geen leningen zijn aangetrokken dan mag er helemaal geen rente worden toegerekend aan de taakvelden. In Leusden is dit het geval. Dit houdt in dat er vanaf de begroting 2018 geen rente meer kan worden doorbelast. De kapitaallasten bestaan dan alleen nog uit afschrijvingen. Wanneer er lagere kapitaallasten via tarieven aan derden in rekening worden gebracht dan heeft dat invloed op het resultaat.

Het achterwege laten van de rentetoerekening betekent niet dat er daarmee ook geen gevolgen zijn voor de werkelijke rente. Als de gemeente een investering wenst te doen dan zijn daar geldmiddelen voor nodig. Dat blijft een effect houden op de rente. Immers er moet dan of geld uit de schatkist worden gehaald waardoor er minder renteopbrengsten zijn, of er moet geld worden geleend waardoor rentelasten ontstaan. Dit betekent dat bij een tussentijdse aanpassing van de begroting in verband met nieuwe investeringsvoorstellen de gedeerde of de te betalen rente geraamd moet worden. Uitgaande van de situatie van een financierings- en liquiditeitsoverschot gaat het in Leusden om gedeerde rente. In het betreffende raadsvoorstel moeten daarom structurele dekkingsmiddelen worden aangewezen voor de gedeerde rente. In de praktijk zal het gaan om investeringen die nog niet zijn verwerkt in de meerjarige investeringsplanning, die onderdeel uitmaakt van de liquiditeitsprognose. De rentederving wordt geraamd op het taakveld Treasury. Overigens is het niet zinvol om rentedervingen te ramen als het om relatief bescheiden bedragen gaat. Ter beperking van de administratieve lasten stellen wij voor om een ondergrens van € 5.000 te hanteren.

Ook in geval van niet voorziene baten, bijvoorbeeld door verkoop van grond, moet de rente worden geraamd.

Voor het te gebruiken rentepercentage stellen we voor uit te gaan van het te verwachten rendement op beleggingen in het betreffende begrotingsjaar. We sturen daarmee op de werkelijke rentebaten. Het percentage voor het te verwachten rendement wordt jaarlijks bepaald in de begrotingsrichtlijnen.

Ook bij de berekening van kostendekkende tarieven (zoals bij de afvalstoffenheffing) moeten de rentelasten van investeringen worden meegenomen. Gebeurt dit niet dan betekent dit dat deze kosten niet meer op de gebruikers van de dienstverlening worden verhaald. Volgens de Commissie is het toegestaan om een redelijk deel van de rente mee te nemen in de kostenopstelling bij de tariefberekening. Deze toerekening vindt extracomptabel plaats in de paragraaf lokale heffingen.

Ook hier wordt voor de toe te rekenen rente voorgesteld om het percentage te koppelen aan het verwachte rendement op beleggingen in het begrotingsjaar. Leusden kan investeringen immers met eigen middelen financieren waardoor rentelasten feitelijk ontstaan bij het onttrekken van middelen aan de schatkist.

Indien de gemeente een geldlening aantrekt in het kader van projectfinanciering, zal de werkelijk te betalen rente conform het BBV naar het desbetreffende taakveld worden doorbelast. In Leusden is dit al van toepassing op de geldlening voor MFC Atria. De rente van deze lening wordt in de begroting rechtstreeks doorbelast naar het taakveld onderwijs.

6.2 Bespaarde rente

De Commissie BBV beveelt in haar notitie aan om geen bespaarde rente meer te berekenen over het eigen vermogen en de voorzieningen. Wij stellen voor om deze aanbeveling op te volgen. De methodiek van de bespaarde rente is in Leusden vele jaren gebruikelijk geweest en heeft zijn nut bewezen. Er zijn echter geen zwaarwegende redenen om van de aanbeveling af te wijken en de bespaarde rente nog langer te handhaven.

Ten eerste is dit in feite niet meer mogelijk. Zoals bij 5.4 is vermeld kan er als gevolg van een stellige uitspraak geen bespaarde rente worden berekend als er geen externe financiering is, wat in Leusden het geval is.

Ten tweede vergroot afschaffing van bespaarde rente de eenvoud en transparantie zoals het vernieuwde BBV verlangt, en vermindert dit de administratieve ballast.

Ten derde is het mogelijk om doelstellingen met de bespaarde rente in Leusden alsnog te bereiken, door daar op andere wijze invulling aan te geven. Bij de evaluatie van het rentebeleid in 2010 zijn belangrijke redenen genoemd om bespaarde rente te rekenen:

- het bedrijfseconomisch motief van het BBV om voor gemeentelijke taken een kostprijs te kunnen berekenen. Dit motief komt in het vernieuwde BBV niet meer terug en is alleen nog van belang bij het berekenen van kostendekkende tarieven, waarvoor in 6.1 een voorstel is gedaan. In het vernieuwde BBV is het accent verlegd naar meer inzicht en onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten.
- het budgettaire motief om stabiliteit in de begroting na te streven. Met de bespaarde rentemethodiek kunnen we een reserve aanwenden zonder nadelige rentegevolgen voor de begroting. Dit door bij een investering de lagere beleggingsopbrengst te compenseren met de lagere bespaarde rente. Hierdoor ontstaat er geen gat in de begroting. Deze stabiliteit kan in de begroting ook worden bereikt door de rentelasten van de investeringen meerjarig te verwerken op basis van de liquiditeitsprognose. De rente van investeringen wordt hiertoe in mindering gebracht op de beleggingsopbrengst. Op deze manier is de dekking voor deze rente meerjarig in de begroting beschikbaar, en zijn reserves niet beklemd. Alleen bij niet voorziene investeringen moet de dekking voor het rente-effect afzonderlijk worden aangegeven, zie bij 6.1.
- het voedingsmotief om bespaarde rente toe te kunnen voegen aan reserves en voorzieningen. Op basis van het huidige rentebeleid voegen we jaarlijks de bespaarde rente toe aan de reserves, voorzieningen en de exploitatie. Dit kan niet meer. Maar het blijft wel toegestaan om in de begroting bedragen aan reserves en voorzieningen toe te voegen om deze op peil te houden. Bij voorzieningen die zijn gewaardeerd op basis van de contante waarde is dit zelfs verplicht. De 'oude' bespaarde rentebedragen kunnen aldus bij deze dotaties worden gevoegd. Dit wordt als volgt ingevuld:

- o aan de onderhoudsvoorzieningen (IBOR) worden de bedragen toegevoegd die nodig zijn om te voldoen aan de verplichtingen die zijn opgenomen in de meerjarige onderhoudsplannen;
- o aan de voorziening wethouderspensioenen worden bedragen toegevoegd die nodig zijn op grond van de actuariële formules en disconteringsvoet in de circulaire die het Ministerie van Binnenlandse Zaken jaarlijks publiceert;
- o aan reserves worden geen toevoegingen meer gedaan ter compensatie van de bespaarde rente die wegvalt. Mede gezien ons financieringsoverschot is dit niet nodig. Via de ratio voor het weerstandsvermogen wordt bewaakt dat de algemene reserves op peil blijven.

Wel zal er door het wegvallen van bespaarde rente die werd toegevoegd aan de exploitatie minder ruimte beschikbaar zijn op de post onvoorziene uitgaven. In voorkomende gevallen zal daardoor eerder een beroep moeten worden gedaan op de algemene reserve, flexibel deel. Ook het budget van € 80.000 voor incidenteel nieuw beleid zal voortaan jaarlijks aan deze reserve worden onttrokken.

6.3 Budgettaire effecten

Door het afschaffen van de fictieve rente wijzigen de renteramingen in de begroting vanaf 2018. Wij hebben de gevolgen inzichtelijk gemaakt op basis van de begroting 2017.

De uitwerking is opgenomen in de bijlagen bij deze notitie: renteoverzicht werkelijke en fictieve rente ('was') en renteoverzicht werkelijke rente ('wordt'). Het financieel eindresultaat is als volgt:

	2017	2018	2019	2020
rentesaldo 'was'	+ 54.300	+ 65.200	+ 60.100	+ 73.800
rentesaldo 'wordt'	<u>+ 114.800</u>	<u>+ 114.700</u>	<u>+ 59.200</u>	<u>+ 69.500</u>
verschil	+ € 60.500	+ € 49.500	- € 900	- € 4.300

De budgettaire gevolgen zijn relatief beperkt. In de begroting ontstaat in 2018 een incidentele meevaller. In meerjarenperspectief verloopt de wijziging van het rentebeleid nagenoeg budgettair neutraal. Opgemerkt wordt dat de effecten bij een hogere rentestand groter zouden zijn geweest. De gemeente heeft geen invloed op de ontwikkeling van de hoogte van de rente. Tot nu is de lijn gevolgd om de rente geleidelijk te laten meebewegen met het verloop in voorgaande jaren (rentevolgend beleid). Bij de voorgestelde aanpassingen in deze notitie wordt - de prognose van - het rendement in de begroting leidende factor. Het verloop zal bij deze methode naar verwachting wat minder geleidelijk zijn. Leusden loopt hiermee geen risico in de zin dat we een beleggende gemeente zijn en de rente zeer laag is. Het rendement op schatkistbankieren is momenteel 0%. Een negatieve rente is bij schatkistbankieren niet mogelijk waardoor de rente alleen maar omhoog kan. Op enig moment zal de rente weer gaan stijgen. Bij een stijging verbetert het rentesaldo en neemt de financiële ruimte toe. In de begroting is uitgegaan van een rendement van 0,5% in 2017 en 1% vanaf 2018. De te realiseren rentebaten kunnen elk jaar mee- of tegenvallen ten opzichte van de raming, al naar gelang hoe de rente zich dat jaar ontwikkelt. Op jaarrekeningbasis zullen incidentele mee- of tegenvallers in het rentesaldo daardoor blijven bestaan. Bij het opstellen van toekomstige begrotingen is het van belang geen al te rooskleurige verwachting te hebben van het renteverloop. Behoedzaamheid is geboden bij de prognose van het percentage voor de renteopbrengst op belegde middelen. Dit in lijn met het voorzichtigheidsbeginsel van het BBV. Daarnaast zal nog meer aandacht worden besteed aan het actueel houden van de investeringsplanning en liquiditeitsprognose. Aan de raad zal periodiek worden gerapporteerd over de liquiditeitsprognose in de begroting, Voor- en Najaarsnota.

De nieuwe regelgeving betekent in de praktijk voor Leusden dat er geen administratieve rente meer kan worden berekend en toegerekend. De voorgestelde aanpassingen houden in dat we voortaan in de begroting alleen nog de (verwachte) werkelijke rentelasten en -baten opnemen. Het rentepercentage wordt afgestemd op het te verwachten rendement op beleggingen. De budgettaire effecten zijn relatief beperkt en uitgewerkt in de bijlagen.

7. Kaders

Geconcludeerd wordt dat de verwerking en verantwoording van rente in de begroting grotendeels verplicht is voorgeschreven in het BBV. Kort samengevat is dit als volgt:

- Alle rentelasten en –baten worden in eerste instantie geraamd op het taakveld Treasury. Nader inzicht wordt verschaft in het renteschema in de paragraaf Financiering;
- Aan de activa op taakvelden worden de werkelijke rentelasten toegerekend. Hieruit volgt dat als er geen leningen zijn aangetrokken er ook geen rente kan worden toegerekend;
- De werkelijke rentelasten van projectfinanciering worden doorbelast naar het betreffende taakveld.

Daarop aanvullend stellen wij als gemeentelijke rentekaders voor:

1. De rentelasten van investeringen worden meerjarig in de begroting geraamd op basis van de liquiditeitsprognose;
2. Er wordt geen bespaarde rentevergoeding berekend over het eigen vermogen en de voorzieningen;
3. Bij tussentijds aanpassen van de begroting in verband met nieuwe investeringen wordt de structurele rente (gederfd of te betalen) geraamd op het taakveld Treasury. Voor deze rentekosten moet structurele dekking worden aangewezen in het betreffende raadsvoorstel. Het moet hierbij gaan om rentebedragen boven € 5.000, én een mutatie betreffen in:
 - a. de investeringsplanning, of
 - b. de reserves of voorzieningenOok in geval van niet voorziene baten moet rente boven € 5.000 worden geraamd;
4. Bij de berekening van kostendeekkende tarieven worden de aan investeringen toe te rekenen rentelasten extracomptabel meegenomen in de kostenopstelling;
5. Het te gebruiken percentage bij kader 3. (gederfde rente) en 4. wordt gekoppeld aan het te verwachten rendement op beleggingen in het begrotingsjaar;
6. De liquiditeitsprognose maakt onderdeel uit van de verantwoordingsinformatie in de begroting (paragraaf Financiering), Voor- en Najaarsnota.

Bovenstaand rentebeleid wordt geïmplementeerd met ingang van de begroting 2018.

Het aangepaste rentebeleid voldoet aan het BBV en de richtlijnen van de Commissie BBV, en bevordert het inzicht in de financiële positie van Leusden.

Bijlagen:

- Renteoverzicht werkelijke en fictieve rente (282258)
- Renteoverzicht werkelijke rente (282259)
- Toelichting renteoverzichten (282260)